

1 Teret dokazivanja

1.1 Koja su pravila u vezi s teretom dokazivanja?

Kad je riječ o pitanjima dokazivanja, u grčkom pravu poštuje se načelo zahtjeva stranke (*archi tis diáthesis*). To znači da sud djeluje samo na zahtjev stranke i odlučuje na temelju činjeničnih tvrdnji koje su stranke iznijele i dokazale te koje se odnose na zahtjeve koje su podnijele. Postupovne radnje poduzimaju se na zahtjev stranke, osim ako je zakonom predviđeno drukčije. Svaka stranka dužna je dokazati samo one činjenice koje imaju utjecaj na presudu u nekom predmetu i koje su potrebne kako bi se potkrijepila neovisna tvrdnja ili protutvrdnja stranke. Zahtjev koji nije dokazan odbija se.

1.2 Postoje li pravila prema kojima su određene činjenice izuzete od tereta dokazivanja? U kojim slučajevima? Je li moguće predočiti dokaze kako bi se pokazalo da određena pravna pretpostavka nije valjana?

Ako je zakonom propisano da se postojanje činjenice mora dokazati, dopušteni su dokazi koji upućuju na suprotno, osim ako je na snazi pravilo koje to sprječava. Činjenice koje su toliko poznate da nema opravdane sumnje u njihovu istinitost ili s kojima je sud upoznat na temelju drugih sudskih postupaka uzimaju se u obzir automatski i ne moraju se dokazivati. Sud će automatski uzeti u obzir znanja koja proizlaze iz općeg iskustva bez zahtijevanja dokaza. Sud će isto tako na vlastitu inicijativu uzeti u obzir zakone, običaje i sudsku praksu drugih zemalja, iako može zatražiti dokaze ako s njima nije upoznat.

1.3 U kojoj mjeri sud mora biti uvjeren u neku činjenicu kako bi presudu temeljio na postojanju te činjenice?

Sud dokaze ocjenjuje slobodno i prema vlastitom nahođenju odlučuje jesu li dane izjave istinite. Sud u svojoj odluci navodi razloge zbog kojih je donio svoje zaključke. Ako je u pravu utvrđeno da se o predmetu može odlučiti samo na temelju najveće moguće vjerojatnosti činjenica, npr. u slučaju zahtjeva za privremene mjere (*asfalistiká métra*), sud nije obvezan primijeniti pravila kojima se uređuju izvođenje dokaza, dopušteni oblici dokaza i snaga dokaza koji se mogu predočiti, ali može uzeti u obzir sve što smatra primjerenim kako bi donio mišljenje o činjenicama.

2 Izvođenje dokaza

2.1 Mora li stranka uvijek podnijeti zahtjev za izvođenje dokaza ili sudac u određenim predmetima može izvesti dokaze na vlastitu inicijativu?

Osnovno je načelo da stranke predlažu i podnose dokaze. Međutim, sud može na vlastitu inicijativu naložiti podnošenje dokaza dopuštenih na temelju zakona, čak i ako ih stranka nije iznijela.

2.2 Ako je zahtjev stranke koji se odnosi na izvođenje dokaza odobren, što slijedi?

Nakon izvođenja dokaza sud odlučuje o meritumu predmeta, osim ako smatra da nema dovoljno dokaza i u tom slučaju može naložiti podnošenje novih, dodatnih dokaza.

2.3 U kojim slučajevima sud može odbiti zahtjev stranke za izvođenje dokaza?

Ako smatra da su postojeći dokazi dovoljni ili ako ih stranka nije podnijela u zakonski propisanom roku.

2.4 Koji različiti načini dokazivanja postoje?

Na temelju Zakona o parničnom postupku (*Kódika Politikís Dikonómias*) dokazom se smatraju priznanja, inspekcije, izvješća vještaka, dokumentirani dokazi, saslušanje stranaka, izjave svjedoka, pretpostavke o činjenicama i izjave pod prisegom.

2.5 Na koji se način od svjedoka dobivaju dokazi te kako se ti načini razlikuju od onih pomoću kojih se dokazi dobivaju od vještaka? Kakva su pravila u vezi s pisanim dokazima i izvješćima/mišljenjima vještaka?

Vještaci (*pragmatognómones*) pomažu sudu iznošenjem svojeg mišljenja o pitanjima koja im sud postavi. Sud prema potrebi može naložiti vještacima da budu prisutni tijekom izvršenja svih ili pojedinih pravosudnih radnji. Na svakom sudu izrađuje se popis vještaka. U nalogima koji se izdaju na temelju prijedloga ministra pravosuđa utvrđeno je kako se popisi izrađuju i vode. Sud koji odlučuje o predmetu vještacima daje potrebne upute o tome kako trebaju izvršavati svoje zadaće, a posebno utvrđuje sljedeće:

smatra li potrebnim da vještaci budu prisutni tijekom bilo koje faze sudskog postupka i
iznosi li vještak svoje mišljenje na sudu ili ga sastavlja sâm.

Osim ako sud koji odlučuje o predmetu odredi drukčije, iste ovlasti može izvršavati neki drugi sud koji djeluje na zahtjev ili na temelju upućivanja za poduzimanje određene pravosudne radnje u vezi s mišljenjem vještaka ili delegirani sudac (*entetalménos dikastís*). Ako se naloži pisano mišljenje, sud određuje rok u kojem vještak mora dostaviti svoje mišljenje. Sudac, ili ako je riječ o sudskom vijeću, predsjednik suda, može na zahtjev vještaka i bez prethodnog pozivanja stranaka produljiti rok ako vještak smatra da vrijeme koje mu je dostupno nije dovoljno za pripremu mišljenja. Ako je pozvano više vještaka, oni poduzimaju sve radnje potrebne za pripremu mišljenja vještaka i zajednički sastavljaju svoje pisano mišljenje. Sastaju se na poziv jednoga od njih. U pisanoj mišljenju moraju navesti radnje koje su poduzeli i iznijeti stajališta svakoga od njih, zajedno s obrazloženjem, te moraju potpisati to mišljenje. Ako neki od vještaka nije prisutan u trenutku sastavljanja mišljenja ili ga odbije potpisati, to se navodi u mišljenju. Vještaci ili osoba koju su vještaci ovlastili u tu svrhu podnose pisano mišljenje tajništvu suda koji ih je imenovao i ta se činjenica bilježi. Ako je mišljenje podneseno tajništvu suda koji djeluje na zahtjev ili na temelju upućivanja suda delegiranog suca, izvješće se odmah prosljeđuje tajništvu suda koji odlučuje o predmetu. Sud uvijek slobodno procjenjuje mišljenje vještaka.

2.6 Imaju li neki načini dokazivanja veću težinu od drugih?

Usmeno ili pisano priznanje (*omología*) koje je stranka iznijela na sudu ili delegiranom sucu smatra se potpunim dokazom protiv osobe koja ga je iznijela. Priznanja iznesena izvan suda ocjenjuju se slobodno, kao i ostali dokazi.

2.7 Je li za dokazivanje određenih činjenica obvezna primjena određenih načina dokazivanja?

Ugovori i akti kolektivne prirode ne mogu se dokazivati iskazima svjedoka ako je vrijednost transakcije veća od 20 000 EUR, a iskazi svjedoka protiv sadržaja dokumentiranih dokaza nisu dopušteni čak i ako vrijednost transakcije nije veća od 2 milijuna GRD ili 20 000 EUR. Međutim, iskazi svjedoka ipak su dopušteni u sljedećim slučajevima:

ako postoje tragovi dokaza u obliku isprave koja ima dokaznu vrijednost iz koje se s velikom vjerojatnošću može zaključiti da je transakcija zaista zaključena („počeci pisanog dokaza”, *archí éngrafis apódeixis*),

ako postoji fizički ili etički razlog zbog kojeg se isprava ne može izdati,

ako se pokaže da je isprava bila sastavljena, ali je slučajno izgubljena,

ako je svjedočenje opravdano prirodom transakcije ili posebnim uvjetima pod kojima je sklopljena, a posebno ako se odnosi na trgovinsko poslovanje.

2.8 Jesu li svjedoci zakonski obvezni svjedočiti?

Svaka osoba koja je pozvana da svjedoči mora se pojaviti na sudu i iznijeti činjenice s kojima je upoznata. Ako se osoba ne pojavi bez opravdanja, sud će joj naložiti da plati troškove prouzročene njezinim nepojavljivanjem, a može joj izreći i novčanu kaznu.

2.9 U kojim slučajevima mogu odbiti svjedočenje?

Sljedeće osobe imaju pravo odbiti svjedočiti:

vjerski službenici, odvjetnici, javni bilježnici, liječnici, ljekarnici, bolničari, primalje, njihovi pomoćnici i pravni savjetnici stranaka, kad je riječ o činjenicama koje su doznali u okviru obavljanja svojih profesionalnih dužnosti,

osobe koje su u krvnom srodstvu ili u srodstvu na temelju braka ili posvojenja do trećeg koljena, u izravnoj liniji ili pobočnoj liniji, osim ako su u istoj vrsti srodstva sa svim strankama, te bračni drugovi, bivši bračni drugovi i zaručnici.

Osim toga, svjedok nije obavezan dati iskaz u sljedećim situacijama:

kad je riječ o činjenicama koje mogu dovesti do kaznenog progona zbog kaznenog djela koje je počinio svjedok ili osoba s kojom je svjedok u srodstvu u smislu članka 401. stavka 2. Zakona o parničnom postupku ili koje mogu utjecati na čast svjedoka ili te osobe,

kad je riječ o činjenicama koje se smatraju profesionalnom tajnom.

2.10 Je li moguće kazniti osobu koja odbije svjedočiti ili je prisiliti da svjedoči?

Svjedoku koji se pojavi, ali odbije dati iskaz, čak i kad se to zahtijeva od njega, sud može naložiti da plati novčanu kaznu.

2.11 Postoje li osobe koje ne mogu svjedočiti?

Sljedeće osobe ne mogu se ispitivati u svojstvu svjedoka:

svećenici, kad je riječ o svemu što su doznali u okviru ispovjedne tajne;

osobe koje u trenutku predmetnih događaja nisu imale mentalne sposobnosti za njihovo razumijevanje ili ne mogu priopćiti ono što su doživjele;

osobe koje su u trenutku predmetnih događaja bile u stanju mentalnog poremećaja koji je u stvarnosti ograničio njihovu sposobnost prosuđivanja i njihovu volju ili koji su u takvom stanju u trenutku svjedočenja;

odvjetnici, javni bilježnici, liječnici, ljekarnici, bolničari, primalje, njihovi pomoćnici i pravni savjetnici stranaka, kad je riječ o činjenicama koje su im priopćene u povjerenju ili s kojima su upoznati u okviru obavljanja svojih profesionalnih dužnosti i za koje su vezani obvezom čuvanja povjerljivosti, osim ako im osoba koja im se povjerila ili prema kojoj imaju obvezu čuvanja povjerljivosti dopusti svjedočenje;

javni službenici i djelatno vojno osoblje kad je riječ o činjenicama za koje su vezani obvezom čuvanja povjerljivosti, osim ako im nadležni ministar dopusti svjedočenje;

osobe koje mogu imati interes u pogledu ishoda suđenja.

2.12 Koja je uloga suca i stranaka u saslušanju svjedoka? Pod kojim uvjetima svjedok može svjedočiti videokonferencijskom vezom ili uz primjenu drugih tehničkih rješenja?

Svjedok prije ispitivanja polaže prisegu (polaganjem vjerske prisege ili davanjem potvrde). Svjedoci se ispituju zasebno, no mogu se suočiti s drugim svjedocima ili sa strankama samo ako se to smatra nužnim. Svjedoci daju svoj iskaz usmenim putem. Svjedoci moraju navesti kako su saznali dokaze koje iznose, a u slučaju dokaza iz druge ruke moraju imenovati osobu koja im je dala te informacije. Sud može zabraniti da stranke ili njihovi pravni savjetnici svjedocima postavljaju besmislena ili nevažna pitanja i proglašava ispitivanje svjedoka završenim ako smatra da je svjedok rekao sve što zna o činjenicama koje se trebaju dokazati. Sud može na vlastitu inicijativu ili na zahtjev stranke odlučiti da se u nekom konkretnom slučaju održi videokonferencija. Sud odlučuje hoće li prihvatiti takav zahtjev ili ne nakon što odredi je li upotreba tehnologije potrebna za uspješno odvijanje sudskog postupka. Uzimajući u obzir okolnosti predmeta, sud može odobriti zahtjev za videokonferenciju, ali istodobno može zatražiti dodatna jamstva za propisno odvijanje postupka. Sudac, tajnik suda i druge osobe koje sudjeluju u videokonferenciji moraju se nalaziti u predmetnim prostorijama prije zakazanog vremena uspostavljanja veze. Sud će posebno za svaki pojedini slučaj odlučiti treba li na udaljenoj lokaciji biti prisutan sudac. Opremom rukuje sudac ili ovlašten zaposlenik suda. U slučaju konzularnog tijela opremom rukuje osoba koju je ovlastio voditelj delegacije. Svjedočenje videokonferencijskim putem provodi se u skladu s odredbama Zakona o parničnom postupku kojima se uređuje predmetna pravosudna radnja. Sudac određuje broj osoba koje se mogu nalaziti u prostoriji. Sudac vodi saslušanje i daje potrebne smjernice osobama koje se nalaze na objema lokacijama. Svaki član suda ili sudionik u postupku ima pravo, uz dopuštenje suca koji vodi saslušanje, postavljati pitanja prisutnim strankama, svjedocima i vještacima. Kako bi se utvrdio identitet osobe u odvojenoj prostoriji, sucu pomaže tajnik suda ili osoba na odvojenoj lokaciji koju je ovlastio konzul. Sudac koji vodi saslušanje odlučuje o kraju videokonferencije. Smatra se da se saslušanje svjedoka, vještaka i stranaka koje je provedeno videokonferencijskim putem odvijalo pred sudom i ima istu dokaznu snagu kao i saslušanje u okviru javne rasprave.

3 Ocjena dokaza

3.1 Ako stranka nije legalno pribavila dokaze, postoje li ograničenja koja sud primjenjuje pri donošenju presude?

Sud smije uzeti u obzir samo zakonite dokaze. Pojam „zakonitosti“ dokaza (*nómima endeiktiká méssa*) uključuje način na koji su dokazi pribavljeni. Dokazi pribavljeni na nezakonit način nezakoniti su i ne uzimaju se u obzir.

3.2 Hoće li moje svjedočenje biti dokaz ako sam stranka u postupku?

Da, ispitivanje stranaka prihvaća se kao dokaz.

4 Je li ta država članica u skladu s člankom 2. stavkom 1. Uredbe o izvođenju dokaza navela druga tijela koja su na temelju Uredbe nadležna za izvođenje dokaza za potrebe sudskih postupaka u građanskim ili trgovačkim stvarima? Ako je odgovor potvrđan, u kojim su postupcima nadležna za izvođenje dokaza? Mogu li zatražiti izvođenje dokaza ili pomoći u izvođenju dokaza samo na temelju zahtjeva druge države članice? Vidjeti i obavijest u skladu s člankom 2. stavkom 1. Uredbe o izvođenju dokaza.

Grčka nije imenovala nijedno drugo tijelo nadležno za izvođenje dokaza u sudskim postupcima u građanskim ili trgovačkim stvarima na temelju Uredbe.

Posljednji put ažurirano: 12/04/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.